

۱ در بیت‌های زیر، «غلط‌های املایی» را مشخص کنید و شکل صحیح آن‌ها را بنویسید.
الف) صریر ملک، عطا داد کردگان تو را / به جای خویش دهد هرچه کردگار دهد
ب) چنان آمد اسپ و قبای سوار / که گفتی ثمن داشت اندر کنار

۲ آرایه ادبی مناسب با هر بیت را برگزیده، در برابر آن بنویسید. (یک آرایه، اضافه است.)

الف) یکی تازی‌ای برنشسته سیاه / همی خاک نعلش برآمد به ماه	(۱) ایهام
ب) عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را / سیل یکسان می‌کند پست و بلند راه را	(۲) اغراق
پ) در عالم پیر، هر کجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است	(۳) حُسن تعلیل
	(۴) اسلوب معادله

۳ بیت زیر دارای کدام زمینه‌ی حماسه است؟
«بدان گاه سوگند پرمايه شاه / چنین بود آیین و این بود راه»

۴ املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.
الف) تا وارهی از دم (سطوران / ستوران) / وین مردم نحس دیو مانند
ب) چو او را بدیدند (برخواست / برخواست) غو

۵ بیت زیر بر چه مفهومی تأکید دارد؟
«چو بخشایش پاک یزدان بود / دم آتش و آب یکسان بود»

۶ در بیت زیر، کدام واژه متضاد واژه «شاد» است؟
«چو بشنید خسرو، از آن شاد گشت / روانش ز اندیشه آزاد گشت»

۷ با توجه به بیت زیر، رفتار سرنوشت با آزادگان چگونه است؟
«ضربت گردون دون آزادگان را خسته کرد / کو دل آزاده‌ای کز تیغ او مجروح نیست»

۸ یک بار دیگر، شعر (ای میهن) را با تأمل بر مکث‌ها و درنگ‌ها بخوانید.

۹ «گذر سیاوش از آتش» را با مضمون بیت زیر مقایسه کنید.
آتش ابراهیم را نبود زیان / هر که نمودی است، گو می‌ترس از آن (مولوی)

همان‌طور که می‌دانیم با روش‌های زیر، می‌توان به معنای هر واژه پی برد:

- قرار دادن واژه در جمله

- توجه به روابط معنایی واژگان

اکنون بنویسید با کدام‌یک از این روش‌ها می‌توان به معنای واژه‌ی «اندیشه» در بیت‌های زیر پی برد؟
 الف) چو شب تیره گردد، شبیخون کنیم / ز دل ترس و اندیشه بیرون کنیم (فردوسی)
 ب) غلام عشق تو، کاندیشه این است / همه صاحب‌دلان را پیشه این است (نظامی)
 پ) چو بشنید خسرو از آن شاه گشت / روانش ز اندیشه آزاد گشت (فردوسی)

معنی و مفهوم عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.

چو خواهی که پیدا کنی گفت‌وگوی/ ببايد زدن سنگ را بر سبوی

در عبارت «بزرگ مردی بود خواجه نظام‌الملک.»، از شیوه‌ی بلاغی استفاده شده‌است یا عادی؟

در عبارت «الهی، ترسانم از بدی خود.»، از شیوه‌ی بلاغی استفاده شده‌است یا عادی؟

مفهوم مصراع «که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار» چیست؟

در بیت «فرود آمد از اسب کاووس شاه/ پیاده سپهبد، پیاده سپاه» منظور از سپهبد چه کسی است؟

مفهوم اصلی مصراع اول بیت زیر را بنویسید.

«سراسر همه دشت بریان شدند / بر آن چهر خندان گریان شدند»

مصراع دوم بیت زیر بیانگر کدام ویژگی حماسه است؟

«چو بخشایش پاک یزدان بود / دم آتش و آب یکسان بود»

مفهوم بیت زیر را به فارسی روان بنویسید.

اگر کوه آتش بود بسپر / ازین تنگ خوار است اگر بگذرم

«جریان یافتن حوادثی که با منطق و تجربه‌ی علمی سازگاری ندارد.» بیانگر کدام زمینه‌ی حماسه است؟

با توجه به بیت‌های زیر به سؤالات پاسخ دهید:

«مگر کاتش تیز پیدا کند / گنه کرده را زود رسوا کند

اگر کوه آتش بود بسپر / ازین تنگ خوار است اگر بگذرم»

مفهوم مصراع اول بیت اول چیست؟

واژه‌ی «خوار» به چه معنا است؟

معنی و مفهوم نثر زیر را بنویسید.

ببايد زدن سنگ را بر سبوی.

۲۳ مفهوم عبارت «که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار» چیست؟

۲۴ در بیت زیر، فردوسی با اشاره به نام «سیمرغ»، کدام زمینه‌ی اصلی حماسه را به کار گرفته است؟
تهمت گز اندر کمان راند زود / بر آن سان که سیمرغ فرموده بود

۲۵ در شعر زیر از شیوه‌ی بلاغی استفاده شده است یا عادی؟
«به شکوفه‌ها به باران / برسان سلام ما را»

۲۶ وجود چه عاملی در مصراع زیر منجر به شیوه‌ی بلاغی شده است؟
«خواهد به سر آمد غم هجران تو یا نه؟»

با توجه به متن زیر به ۴ سؤال بعدی پاسخ دهید:
«بهاران، رقص آرزوی من است در پیچ‌وتاب گیسوان باغ، بیا تا از دست‌چین نوبرانه‌ی باد سبدی از طراوت پر کنیم.»

۲۷ نوع «ان» در بهاران بر چه مفهومی دلالت دارد؟

۲۸ در متن بالا کدام جمله به شیوه‌ی بلاغی بیان گردیده است؟

۲۹ صامت میانجی در واژه‌ی «گیسوان» کدام است؟

۳۰ واژه‌ای را بیابید که در آن فرآیند واجی کاهش دیده می‌شود.

- ۱ الف) سریر (ص ۳۶) ب) سمن (ص ۱۰۴)
- ۲ الف) ۲- اغراق (ص ۱۰۳) ب) ۴- اسلوب معادله (ص ۴۹) پ) ۱- ایهام (ص ۵۳)
- ۳ زمینہ مّلی (ص ۱۰۳)
- ۴ الف) ستوران (ص ۳۴) ب) برخاست (ص ۱۰۴)
- ۵ لطف و عنایت حق، انسان را از آسیب‌ها در امان نگه می‌دارد. (آتش سوزان مثل آب، سرد می‌شود) (ص ۱۰۴)
- ۶ واژه‌ی اندیشه (ص ۱۰۵)
- ۷ روزگار و فلک، همه‌ی انسان‌های آزاده را مورد آسیب و رنجش قرار می‌دهد. (ص ۱۰۷)
- ۸
- ۹ هر دو به این نکته اشاره دارد که «آتش بی‌گناهان را آسیب نمی‌رساند؛ تنها ستمکاران و ظالمان هستند که باید از آزمون آتش بترسند و وحشت کنند.»
- ۱۰ الف) توجه به روابط معنایی واژگان: از کلمه‌ی «ترس» متوجه می‌شویم که اندیشه به معنی «اضطراب» است. ب) قرار دادن واژه در جمله: «اندیشه» در این بیت به معنی «فکر» است. پ) قرار دادن واژه در جمله: با توجه به داستان، در این بیت «اندیشه» به معنی «اندوه و اضطراب» است.
- ۱۱ اگر می‌خواهی حقیقت را آشکار کنی، ۰/۲۵ باید دست به آزمودن آن‌ها بزنی. (دست به آزمایش بزنی)، ۰/۲۵، ص ۱۰۰
- ۱۲ بلاغی ۰/۲۵
- ۱۳ بلاغی ۰/۲۵
- ۱۴ آتش دوزخ در برابر این سخن (تهمت) برای من ناچیز و بی‌ارزش است. (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم)
- ۱۵ کاووس
- ۱۶ همه‌ی مردم غمگین شدند.
- ۱۷ خرق عادت
- ۱۸ اگر قرار بر عبور از میان آتش باشد، برای من آسان است.
- ۱۹ خرق عادت
- ۲۰ شاید آتش سوزنده حقیقت را روشن و مشخص سازد.

۲۱ آسان یا سهل

۲۲ باید به آزمایش و امتحان پرداخت.

۲۳ با این حرف تو تحمل آتش جهنم برای من آسان شد.

۲۴ خرق عادت

۲۵ بلاغی (۰/۲۵)

۲۶ جابه‌جایی اجزای کلام (فعل، مقدم شده است). (۰/۲۵) یا هر پاسخ مناسب دیگر

۲۷ بر مفهوم قید (زمان) دلالت دارد. (۰/۲۵)

۲۸ جمله‌ی اول (۰/۲۵)

۲۹ «و» (۰/۲۵)

۳۰ دست‌چین (۰/۲۵)

